اخبار کوتاه

«حسنعلی قنبری» رئیس جدید سازمان خصوصی سازی شد

وزیر اقتصاد طی حکمی، حسنعلی قنبری ممان را به سمت معاون وزیر و رئیس کل سازمان خصوصی سازی منصوب کرد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، فرهاد دژپسند در این حکم بر اولویت های برنامه ای از جمله دستیابی به اهداف سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، شفاف سازی و ارتقای نظام ارزش گذاری دارایی های مشمول واگذاری، ساختار دهی مجدد و تفکیک وظایف حاکمیتی شرکت ها به منظور آماده سازی واگذاری، تقویت نظام کنترل اهداف پس از واگذاری در ترتیبات حقوقی و قرار دادی واگذاری ها و استفاده از روش های علمی و نوین در طراحی روش های جدید و ترکیبی واگذاری ها تاکید کرده است. طبق اعلام وزارت اقتصاد، رئیس جدید سازمان خصوصی سازی، تا مقاطع دکتری تخصصی در رشته اقتصاد تحصیل کرده است و در کارنامه شغلی خود نیز علاوه بر عضویت هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی، عهده دار مسئولیت هایی چون مدیرعاملی گروه سرمایه گذاری امید، مدیرعاملی بانکه سپه و عضویت در هیأت مدیره بانک های دی، حکمت ایرانیان و پست بانک ایران بوده است.

نرخ دلار می تواند به عددهای پایین تر برسد

یک اقتصاددان گفت: با کاهش ریسک های بیرونی، نرخ ارز می تواند به رقم های پایین تر از مقدار فعلی برسد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، تیمور رحمانی در صفحه شخصی خود در فضای مجازی نوشت: مطلبی منتشر شده است که نظر بنده آن است که نرخ بنیادین دلار حدود ۲۰ هزار تومان است؛ ضمن اینکه این نظر شخصی است و ضمن اینکه مطالعه بر اساس روابط بلندمدت نقدینگی و نرخ ارز با احتساب رفت منابع طبیعی منظور بوده است؛ به هیچ وجه بدان معنا نیست که نرخ نمی تواند پایین تر از این قرار گیرد. این اقتصاددان افزود: بر این اساس اینکه تحریم ها کم و بیش در همین حدود کنونی باشد و آن هم بر اساس نظریه پولی این عدد ذکر شده است که طبیعتاً می تواند پیش بینی های آن محل اشکال باشد؛ بنابراین کافی است که فروش نفت افزایش یابد و دسترسی به آن مهیا شود تا همانند دهه ۱۳۸۰ و با وجود تداوم رشدهای بالای نقدینگی نرخ ارز بسیار پایین تر از آنچه نظریه پولی پیش بینی می کند، قرار گیرد و تحت آن شرایط نرخ ارز می تواند پایین تر از ۲۰ هزار تومان قرار گیرد و مدت ها نیز پایین تر از آن دوام آورد وی تصریح کرد: بنابراین با کاهش ریسک های بیرونی نرخ ارز که مثل بقیه قیمت ها چرا چهش پیش بیش از حد یا افورشات شده بود، می تواند به رقم های پایین تر از مقدار فعلی برسد.

تا سه شنبه انجام می شود

پیش فروش ۷ محصول ایران خودرو برای تحویل آبان تا دی ۱۴۰۰

ثبت نام مرحله ای دیگر از پیش فروش حداکثر یک ساله گروه صنعتی ایران خودرو از دیروز آغاز شده و سه روز اجرا خواهد شد. این بار این خودروساز هفت محصول دنا پلاس، سورن پلاس، رانا پلاس، پژو ۲۰۶ تیپ ۲، پژو ۲۰۷ با سقف شیشه ای، پژو پارس با موتور TU5 و پژو پارس بنزینی با موعد تحویل آبان تا دی سال آینده را عرضه کرده است.

به گزارش پیام آشنا. آخرین پیش فروش حداکثر یک ساله ایران خودرو مربوط به خودرو تارا، محصول جدید این شرکت در دومدل دستی و اتوماتیک با تنوع رنگ، بوده است که حدود دو هفته پیش (۲۰ دی ماه) اجرا شد. در این طرح در مجموع ۳۵۱ هزار و ۲۸۳ نفر ثبت نام کرده بودند که از این تعداد ۳۲۳ هزار و ۷۲۰ نفر واجد شرایط بوده و از میان آن ها ۱۰ هزار نفر به عنوان برنده مشخص شدند.

اکنون در جدیدترین برنامه فروش این شرکت در قالب پیش فروش حداکثر یک ساله، هفت محصول دنا پلاس، رانا پلاس، سورن پلاس، پژو ۲۰۶ تیپ ۲، پژو ۲۰۷ با سقف شیشه ای، پژو پارس بنزینی و پژو پارس با موتور TU5 با موعد تحویل آبان تا دی ماه سال ۱۴۰۰ و با لرزشی مطابق قیمت خودرو در زمان تحویل مندرج در قرارداد به اجرا گذاشته شده است.

مهلت ثبت نام برای شرکت در این مرحله از پیش فروش ایران خودرو، از دیروز به مدت سه روز (تا روز سه شنبه ۷ بهمن ماه) اجرایی شود. مشتریان نهایی حداکثر سه روز پس از مهلت ثبت نام واحراز هویت آن ها، در حضور نهادهای نظارتی و با روش قرعه کشی انتخاب خواهند شد.

پس از آن اسامی برندگان از طریق سایت فروش اینترنتی به نشانی esale.ikco.ir و ارسال پیامک اعلام می شود. مشتریان نهایی، ظرف مدت پنج روز فرصت دارند که وجه علی الحساب خودرو را مطابق جدول از طریق همان سایت فروش اینترنتی محصولات ایران خودرو پرداخت کنند.

همچنان این امکان برای منتخبان طرح های قبلی ایران خودرو که موفق به واریز وجه نشدند، وجود دارد که دوباره بتوانند در این طرح فروش، اقدام به ثبت نام کنند.

اخبار بورس

ارزش واقعی سهام عدالت چقدر است؟

ارزش واقعی سهام عدالت با ارزش اولیه حدود ۵۰۰ هزار تومان که چندی پیش تا به زیر ۱۰ میلیون تومان رسیده بود، دوباره تحت تاثیر روند صعودی بازار تا حدود ۱۳ میلیون نیز افزایش یافت. البته این رقم طی هفته های قبل و به دلیل روند نزولی بورس کاهشی بود و تا روز گذشته زیر ۱۰ میلیون تومان بود.

به گزارش پیام آشنا. پس از آزادسازی سهام عدالت، مشمولان این سهام که روش مستقیم را برای مدیریت سهام خود انتخاب کرده بودند، می توانند با مراجعه به سامانه www.sahamedalat.ir ارزش واقعی سهام و جزئیات دارایی خود را مشاهده کنند. البته ارزش این سهام تحت تاثیر نوسانات بازار سرمایه افزایشی یا کاهشی می شود و در هفته گذشته ارزش واقعی سهام عدالت با ارزش اولیه ۵۳۲ هزار تومان حتی تا هشت میلیون تومان هم کاهش یافت. البته طی روزهای چهارشنبه و دیروز، با روند صعودی، بازار سرمایه، ارزش واقعی سهام عدالت نیز رو به افزایش رفت. بر این اساس ارزش واقعی سهام عدالت با ارزش اولیه یک میلیون تومان، روز شنبه ۲۷ دی ماه ۱۷ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان، روز دوشنبه ۲۹ دی ماه ۱۶ میلیون و ۶۹۰ هزار تومان، روز سه شنبه ۳۰ دی ماه ۱۸ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان، روز چهارشنبه یکم بهمن ماه ۱۷ میلیون و ۵۴۰ و روز گذشته ۱۸ میلیون و ۱۷۰ هزار تومان بود. ارزش واقعی سهام عدالت به ارزش اولیه ۵۳۲ هزار تومان نیز در روزهای شنبه، دوشنبه، سه شنبه و چهارشنبه هفته گذشته نیز به ترتیب ۹ میلیون و ۲۳۰ هزار تومان، ۸ میلیون و ۸۵۰ هزار تومان، ۸ میلیون و ۹۱۰ هزار تومان، ۹ میلیون و ۳۱۰ هزار تومان و در روز گذشته ۹ میلیون و ۶۴۰ هزار تومان بود. البته این مباحث درحالی مطرح می شود که سهام داران شخاص امکان معامله سهام خود را ندارند.

فعلاً خبری از دارادوم نیست

معاون وزیر اقتصاد درباره زمان عرضه دارا دوم گفت: فعلاً نمی خواهیم دارا دوم را عرضه کنیم.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایلنا، عباس معمارنژاد درباره آخرین تصمیمات نسبت به عرضه سومین صندوق واسطه گری مالی در بازار سرمایه با همان دارا دوم گفت: دارا دوم کاملاً بانکی و پوینت های آن متشکل از سهام شرکت های بانکی است. وی ادامه داد: با توجه به شرایط بازار سرمایه، در کوتاهمدت هیچ برنامه ای برای عرضه دارا دوم نداریم. معمارنژاد تاکید کرد: تا زمانی که بازار سرمایه به ثبات نرسد، دارا دوم بورسی نخواهد شد و آن را عرضه نمی کنیم. پیش از این طبق گفته برخی از مسئولان، دارا دوم قرار بود تا پایان سال جاری وارد بازار سرمایه شود.

شاهمرادی مطرح کرد:

معرفی ۲۳ واحد تولیدی برای دریافت تسهیلات بانکی

معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار البرز با اشاره به بررسی و رفع موانع تولید ۱۰ واحد تولیدی این استان گفت: کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید، کارگشای مشکلات صنعتگران است.

به گزارش پیام آشنا. جهانگیر شاهمرادی در حاشیه هشتاد و دومین جلسه کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید البرز اظهار کرد: ستاد تسهیل و رفع موانع تولید، اصلی ترین و مهمترین مرجع قانونی برای رسیدگی و رفع مشکلات واحدهای تولیدی در سطح کشور محسوب می شود که این کارگروه در استان ها به ریاست نماینده عالی دولت در استان برگزار می شود.

وی با بیان اینکه امروز در بخش رفع موانع تولید کارگروه استان، پرونده ۱۰ واحد تولیدی، صنعتی یا بنگاه های اقتصادی که به نوعی با دستگاه های اقتصادی و بانک ها و محیط زیست مشکلاتی داشتند، مطرح و بررسی شد، ادامه داد: مسائل و درخواست فعالان اقتصادی در این جلسه بررسی و در پایان به جز سه مورد که مشکل قانونی داشتند، بقیه مشکلات فعالان اقتصادی رفع شد.

معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار البرز تصریح کرد: در این راستا برای هفت پرونده در کارگروه تصمیماتی اتخاذ شد که مورد موافقت دستگاه اجرایی و بنگاه اقتصادی قرار گرفت.

وی خاطرنشان کرد: یکی از پرونده ها به دلیل اینکه پیچیدگی های خاصی داشت و هفته قبل نیز نماینده عالی دولت در استان از این واحد شرکت تجهیزات ایمنی راهها بازدید داشتند به جلسه کارشناسی برای بررسی دقیق تر ارجاع شد. معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار البرز با بیان اینکه قطعاً برنامه ما این است که به واحد یا بنگاه مدیر برای رونق تولید کمک کنیم، گفت: یکی دیگر از پرونده ها که واحد تولیدی و دامداری بود، به کمیسیون ماده ۹۹ ارجاع داده شد.

وی با بیان اینکه اجرایی شدن تصمیمات امروز منجر به تثبیت تعداد اشتغال و ایجاد اشتغال جدید خواهد شد، اظهار کرد: امروز در قالب تسهیلات رونق تولید نیز پرونده ۲۳ واحد تولیدی برای دریافت تسهیلات برای معرفی به بانک ها بررسی شد که از این تعداد دو فقره از تسهیلات به دلیل اینکه روند بانکی استان راطی نکرده نبودند، مورد موافقت قرار نگرفت و مقرر شد بعد از طی مراحل این دو پرونده مذکور نیز بررسی شود. شاهمرادی بیان کرد: امیدواریم با طرح و رسیدگی کارشناسی به مشکلات واحدهای تولیدی و صنعتی استان بتوان گام های مؤثری در حوزه رونق تولید، تثبیت و ایجاد اشتغال برداشت.

وی متذکر شد بر اساس ماده ۶۱ قانون تولید تمامی مصوبات کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید اجرایی هستند و با دستگاه ها و نهادهای که به این مصوبات تمکین نکنند برخورد قانونی صورت می گیرد.

بازماندگان مسکن ملی گوش به زنگ باشند

مسئول هماهنگی پروژه ها و کارگزاری طرح اقدام ملی مسکن شهر جدید هشتگرد گفت: در حال پالایش متقاضیان و همچنین ارگان هایی هستیم که در طرح مسکن ملی ثبت نام کرده اند و اگر اجازه ثبت نام مجدد صادر شود، حتما اطلاع رسانی خواهد شد تا متقاضیان بازمانده از ثبت نام اقدام لازم را انجام دهند.

به گزارش پیام آشنا. احسان مسعودی در جمع خبرنگاران با اشاره به تفاوت طرح مسکن مهر و طرح اقدام ملی مسکن گفت: طرح اقدام ملی مسکن تقاضا محور بوده و برای متقاضیان واجد شرایط پروژه تعریف می شود و ابتدا متقاضی شناسایی و در مرحله اول آورده متقاضی واریز و در مرحله بعد تسهیلات بانکی به پروژه تزریق می گردد در حالی که در پروژه مسکن مهر، مسکن از طریق تسهیلات بانکی و بودجه دولتی ساخته و پس از آن متقاضی برای آن ثبت نام و آورده خود را تکمیل می کرد که گلها متقاضی نیز برای پروژه ها وجود نداشت. به گزارش ایسنا وی افزود: عدم استفاده از بودجه دولتی در طرح اقدام ملی مسکن از جمله مزایای طرح اقدام ملی مسکن بوده که می تواند در تسریع اتمام پروژه نقش بسزایی داشته باشد چرا که در طرح مسکن مهر کمبود بودجه عمرانی مانعی در به اتمام رسیدن به موقع پروژه ها بود.

مسعودی اظهار کرد: طرح اقدام ملی مسکن با هدف ساخت ۴۰۰ هزار واحد مسکونی برای اقشار متوسط و کم درآمد جامعه کلید خورده که سهم شهرهای جدید ۲۰۰ هزار واحد اعلام شده است. وی ادامه داد: از سهم شهرهای جدید از این پروژه، ۲۱ هزار واحد یعنی حدود ۱۰۵ درصد از مجموع طرح برای شهر جدید هشتگرد در نظر گرفته شده است. مسئول هماهنگی طرح اقدام ملی مسکن شهر جدید هشتگرد گفت: تا کنون بیش از ۴۰۰۰ نفر از متقاضیان تایید نهایی شده و ۳۰۰۰ نفر با مبلغ واریزی حداقل ۴۰ میلیون تومان به پروژه متصل شده اند.

مسعودی در خصوص احتمال ثبت نام مجدد طرح اقدام ملی مسکن در شهر جدید هشتگرد گفت: ثبت نام از متقاضیان مسکن ملی در شهر جدید هشتگرد در سه فاز صورت گرفته و تاکنون تمامی ظرفیت های کاربری مسکونی در این شهر اختصاص یافته است.

این مسئول توضیح داد: در حال پالایش متقاضیان و همچنین ارگان هایی هستیم که در طرح مسکن ملی ثبت نام کرده اند و اگر اجازه ثبت نام مجدد صادر شود حتما اطلاع رسانی خواهد شد تا متقاضیان بازمانده از ثبت نام اقدام لازم را انجام دهند.

میرزایی تشریح کرد:

نحوه شناسایی افراد در طرح کمک معیشتی کرونا

سخنگوی طرح حمایت معیشتی کرونا گفت: برای شناسایی افراد در طرح حمایت معیشتی کرونا، در کنار بررسی درآمد، منزل مسکونی، خودرو، سفر خارجی و شغل ثابت، مجموع تراکنش های بانکی خانوار نیز ارزیابی شد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، حسین میرزایی درباره شیوه دهک بندی افراد، گفت: دهک بندی دو روش دارد. در یک روش از بهترین وضع معیشت تا بدترین وضع معیشت مرتب شده و در نهایت تقسیم بر ۱۰ می شود بنابراین در کشور ما که ۸۶ میلیون جمعیت دارد هر دهک ۸ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر است.

سخنگوی طرح حمایت معیشتی کرونا افاده داد: روش دوم این است که برای هر دهک کف و سقف درآمدی در نظر گرفته می شود و به این نحو افراد دسته بندی می شوند؛ به عنوان نمونه افرادی که کمتر از یک میلیون تومان درآمد دارند دهک اول محسوب می شوند و بقیه افراد نیز بر اساس کف و سقف درآمدی که مشخص می شود دسته بندی می شوند.

میرزایی در توضیح شیوه شناسایی افراد در طرح معیشتی خانوار، گفت: شناسایی افراد برای طرح کمک معیشتی کرونا کار بسیار ساده ای بود در این تقسیم بندی در ابتدا افرادی که در طرح معیشتی خانوار نبودند از لیست حذف شدند در ادامه افرادی که شغل ثابت داشتند نیز بر اساس اطلاعات شرکت های بیمه ای، کارکنان دولت و بازنشسته ها کنار گذاشته شدند. در نهایت برای اینکه این اطلاعات خطا نداشته باشد مجموع تراکنش های بانکی خانواده این افراد بررسی شد و در نهایت ۳۴ میلیون نفر شناسایی شدند.

وی با ذکر یک نمونه درباره کسانی که دارایی ندارند اما تراکنش های بانکی بزرگی دارند، گفت: یک خانواده ۳ نفره که درآمد ثابتی داشت، نه خودرو داشت و نه سفری خارجی رفته بود اما مجموع خرید کارت وی هر ماه ۲۶ میلیون تومان بوده است. واریزی همین فرد در سال ۹۸، ۳۰۵ میلیون تومان و در سال ۷۰۵،۹۷ میلیون تومان بوده است بنابراین برای اینکه این افراد نیز کنار گذاشته شوند تراکنش ها نیز بررسی شد.

سخنگوی طرح کمک معیشتی کرونا گفت: سامانه رفاه ایرانیان سامانه بسیار دقیقی است بطوری که باورکردن این دقت برای مردم و حتی برخی مسئولین مشکل است.

وی تصریح کرد: یونیسف در گزارشی اعلام کرد در ایران ۸۰۰ هزار کودک بازمانده از تحصیل وجود دارد. مرکز آمار نیز در گزارشی ۵۰۰ هزار کودک بازمانده از تحصیل را تأیید کرد. اما با کمک این سامانه به تفکیک استان به ۱۳۲ هزار کودکی که تحصیل نمی کنند رسیدیم در گام بعدی به همه آنها پیامک زدیم و آن را صحت سنجی کردیم در نهایت متوجه شدیم عده ای از آنها ترک تحصیل کرده اند، عده ای مهاجرت کرده اند و عده ای نیز از دنیا رفته اند و در نهایت به حدود ۴۰ هزار کودک جامانده از تحصیل رسیدیم که با آمار یونیسف و حتی مرکز آمار تفاوت بالایی دارد.

میرزایی خاطر نشان کرد: سامانه رفاه ایرانیان می تواند برای صحت سنجی کمک خیرین، جمع آوری اطلاعات زنان سرپرست خانوار و ... استفاده شود. مباحث فنی این اقدام کاملا فراهم است اما سیاست گذار باید آن را مطالبه کند.

رئیس سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولید کنندگان:

افزایش قیمت مرغ و شکر غیرقانونی است

رئیس سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولید کنندگان گفت: افزایش قیمت مرغ و شکر غیرقانونی است و نرخ این کالاها به طور حتم به قیمت قبل باز خواهد گشت.

به گزارش پیام آشنا به نقل از وزارت صنعت، معدن و تجارت، «عباس تابش» افزود: اگر تا ۲ روز آینده قیمت ها به روال قبل برنگردد، بدون شک ورود خواهیم کرد. وی بیان داشت: علاوه بر این که در بازار جمع آوری این کالاها رخ نمی دهد، از ذخایر نیز استفاده خواهیم کرد تا قیمت را پایین بیاوریم.

به گزارش ایرنا، پیش از این نیز اعلام شده بود که قیمت مصرف کننده به ازای هر کیلوگرم گوشت مرغ گرم ۲۰ هزار و ۴۰۰ تومان است.

ستاد تنظیم بازار با رصد قیمت و کنترل بازار گوشت مرغ، بر جلوگیری از افزایش قیمت و چندنرخی شدن آن در نقاط مختلف کشور تاکید کرده است.

بر اساس تصمیمات ستاد تنظیم بازار و در راستای اجرای مصوبات ستاد هماهنگی اقتصادی دولت، همه فرآیندهای مرتبط با تولید و عرضه گوشت مرغ، از تامین نهاده تا تولید و عرضه به عمده فروشی بر عهده وزارت جهاد کشاورزی بوده است و همه دستگاه های عضو کارگروه، فروشگاه های زنجیره ای و صنوف مکلف به همکاری هستند.

همچنین پیش از این حداکثر قیمت تحویل شکر سفید تولید داخل درب کارخانه به ازای هر کیلوگرم به شکل یکسان برای مصارف صنف، صنعت و خانوار معادل ۶ هزار و ۶۵۰ تومان و برای مصرف کننده در بسته بندی های یک کیلوگرمی هشت هزار و ۷۰۰ تومان تعیین شده است.

بر اساس مصوبه های پیشین، با توجه به تغییر اولویت ارزی شکر از گروه یک به دو، مقرر شده قیمت گذاری این کالای تولید داخل توسط انجمن ذی ربط و بر اساس ضوابط قیمت گذاری سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان تعیین شود.

رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران را بیان کرد:

مصنوعات طلا را حتما حضوری بخرید

رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران با بیان اینکه تقاضا برای طلای آب شده کاهش یافته، گفت: اگر مردم به دنبال تبدیل پول خود به طلا هستند، طلای آبشده و مصنوعات طلا را حتما به صورت حضوری خریداری کنند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، ابراهیم محمد ولی در مورد خرید طلای آب شده، گفت: به دلیل بازگشت آرامش نسبی به بازار طلا و اطلاع رسانی در مورد مضرات خرید طلای آب شده، تقاضا برای خرید آن طی ۴۰ روز اخیر نسبتاً کاهش یافته است و اکنون، بیشتر خود صنعتگران حوزه طلا در معاملات طلای آب شده فعال هستند که اهل فن بوده و می توانند درست یا غلط بودن طلای آب شده را تشخیص دهند.

رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران افزود: زمانی که بازار دچار نوسانات شدید قیمتی می شود، مردم پول را تبدیل به طلا می کنند چرا که طلای آب شده مالیات بر ارزش افزوده و اجرت ندارد.

وی با بیان اینکه هیچ کس از خرید مصنوعات طلا متضرر نمی شود، تاکید کرد: توصیه می شود افرادی که در صنعت طلا خبره نیستند به بخش طلای آب شده ورود نکنند، زیرا ممکن است عیار پایین بخرند و در زمان فروش متوجه این موضوع شده و متضرر شوند.

وی ادامه داد: اگر مردم به دنبال تبدیل پول خود به طلا هستند، مصنوعات طلا آن هم به صورت حضوری بخرند تا اگر مشکلی هم پیش آمد به راحتی بتوانند پی گیری کنند.

یادداشت

اقتصاد ایران در دوران پساترامپ (بخش اول)

ترامپ بالاخره رفت و بایدن به عنوان چهل وششمین رئیس جمهور آمریکا وارد کاخ سفید شد. اصحاب کسب وکار در ایران با توجه به لوح گرفتن تحریم ها و شرایط اقتصادی سخت در دوره ترامپ در انتظار گشایش های احتمالی هستند. حال این پرسش مطرح است که آیا در عمل آمدن بایدن تا چه میزان می تواند بر اقتصاد ایران تأثیرگذار باشد؟ آیا در کوتاه مدت تغییری در رویکرد تحریمی آمریکا نسبت به ایران رخ خواهد داد؟

تصمیمات بایدن در خصوص برگشت به برجام و رفع تحریم های هسته ای ایران در شرایطی صورت می گیرد که فشارهای حداکثری و بی سابقه آمریکا علیه ایران تاکنون نتوانسته است، فعالیت های منطقه ای ایران را متوقف کند و ایران را به پای میز مذاکره بنشاند. تلاش دولت ترامپ برای فعال کردن مکانیزم ماشه ناکام مانده است. ایران و متحدان منطقه ای آن در برابر آمریکا و متحدانش شجاعت بیشتری پیدا کرده و منافع و امنیت آمریکا و متحدان آن را در منطقه خاورمیانه به ویژه در عراق، افغانستان، یمن و سوریه به مخاطره انداخته اند؛ تقابل نظامی مستقیم ایران با آمریکا در موشکباران پایگاه عین الاسد عراق و زدن پهپاد فوق مدرن گلوبال هاوک در خلیج فارس به اعتبار بین المللی آمریکا لطمه زده است. اعتماد بین المللی به آمریکا در نتیجه اقدامات تک محوری این کشور در خروج از موافقت نامه های بین المللی نظیر موافقت نامه آب و هوایی پاریس و سازمان های جهانی نظیر سازمان جهانی بهداشت به شدت لطمه خورده است. جنگ اقتصادی آمریکا با چین منافع آمریکا را به خطر انداخته و پیوند ایران با این کشورها را تقویت کرده است. اعتراضات رنگین پوستان و ناکارآیی دولت آمریکا در کنترل کووید۱۹ - و مشکلات اقتصادی ناشی از آن مشکلات داخلی فراوانی را در مقابل دولت بایدن قرار داده است. از سوی دیگر فعالیت های منطقه ای ایران در یمن، سوریه، عراق و افغانستان، توسعه یافته و برنامه موشک های بالستیک ایران نیز ارتقا یافته است. فشارهای حداکثری آمریکا هم اکنون تا جایی جلو رفته است که به اذعان کارشناسان، دیگر تحریم اثرگذاری برای اجرا وجود ندارد و ایران به نقطه اشباع پذیری تحریم ها رسیده است و اقتصاد ایران به تدریج توانسته خود را با شرایط تحریمی تطبیق دهد و راههای فرار از تحریم ها را پیدا کند و درصدد حل مشکلات داخلی اقتصاد با تکیه بر توانمندی داخلی است. مطابق پیش بینی صندوق بین المللی پولی اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۱ از رکود خارج می شود و وارد دوره رونق خواهد شد و نرخ تورم کمتری نیز خواهد داشت که نشانه های آن از ماه گذشته به خوبی مشاهده می شود. به علاوه، با خروج ترامپ از برجام، عملا تعهدات هسته ای ایران در برجام لغو و ایران از تعهدات خود در موضوع سطح غنی سازی، تحقیق و توسعه، حجم ایرانات مواد هسته ای، تعداد سانتریفیوژ و تغییر ماهیت برخی از تاسیسات هسته ای عقب نشینی کرد که نگرانی ایران هسته ای را مجدد در ذهن آمریکا و متحدانش ایجاد کرده است.

با وجود این، از نظر دولتمردان آمریکا بهترین سیاست در مقابل ایران آن است که تا حد امکان همچنان به پشتوانه میراث به جا مانده از نظام تحریم های گسترده دولت ترامپ، سیاست فشار حداکثری و ایزوله کردن اقتصاد ایران را بدون برگشت به برجام و رفع تحریم ها ادامه دهند. برای این منظور آنها ممکن است با رویکرد تعلیق تدریجی و مرحله ای تحریم ها، اجازه دسترسی محدود به منابع مالی و فروش محدود نفت را به ایران بدهند و در دوره چهارساله اول بایدن، اقتصاد ایران را همچنان گروگان بگیرند. لازم به ذکر است که ترامپ در اعمال تحریم های ایران عملا از دستور دولت اوباما - بایدن در پی ریزی ساختار تحریم های علیه ایران بهره برداری کرد و اقتصاد ایران را تحت فشار حداکثری قرار داد. حتی بعد از امضای برجام نیز که محصول طراحی های دولت اوباما - بایدن بود، ساختار تحریم ها علیه ایران همچنان حفظ شد و از همان روزهای اول اجرای برجام، افراد و نهادهای جدید به لیست تحریم ها اضافه شدند. بعد از برجام به بانک های بین المللی اجازه داده نشد خدمات بانکی به ایران ارائه کنند. برجام نه تنها موجب از بین رفتن ساختار تحریم ها نشد، بلکه ضمن حفظ ساختار تحریم ها اثرگذاری آنها به دلیل هوشمند شدن تحریم ها افزایش یافت و در کنار این تحریم ها، فشارهایی مضاعفی نیز برای اجرای دستورات FATF شروع شد تا اثرگذاری تحریم ها بیشتر شود. به علاوه، بسیاری از تحریم های آمریکا علیه ایران از پیچیدگی تقنینی برخوردارند و توسط یک نظام قانون گذاری چند لایه وضع شده اند؛ به طوری که بعید به نظر می رسد اراده ای برای برداشتن آنها حتی در میان دموکرات ها وجود داشته باشد؛ ضمن اینکه به زعم مقامات آمریکا سیاست فشار حداکثری ثمربخش بوده است. آنها در سلسله مراتب تصمیم گیری خود هیچ گاه چنین دستاوردی را از دست نخواهند داد؛ هرچند با تغییر لحن و ادبیات سعی بر مخفی کردن آن داشته باشند.

بایدن سیاست های رسمی خود در قبال ایران را در یادداشتی در ۱۳ سپتامبر ۲۰۲۰ در CNN با عنوان «راه هوشمندانه تر در برابر ایران» منتشر کرد. آنچه از این یادداشت مستفاد می شود آن است که آمریکا تصمیم گیری درخصوص برگشت به برجام و رفع تحریم ها را منوط به مذاکره با دولت جدید ایران پس از مشخص شدن نتایج انتخابات ریاست جمهوری در سال ۱۴۰۰ خواهد کرد. بر اساس این یادداشت، بایدن بر پیش شرط تایید بازگشت «کامل و دقیق» ایران به کلیه تعهدات برجامی خود از سوی سازمان بین المللی انرژی اتمی را برای برگشت آمریکا به برجام و تعلیق تحریم ها تاکید خواهد داشت. این پیش شرط بار دیگر یادآور وعده نسبه آمریکا در برابر پرداخت نقد از سوی ایران است. بر اساس این یادداشت، دولت بایدن همچنین بر پیش شرط گسترش محدودیت ها و تقویت مفاد برجام در موضوعاتی مانند حضور منطقه ای ایران و توان موشک های بالستیک ایران تاکید خواهد داشت. یکی دیگر از پیش شرط های احتمالی بایدن برای بازگشت به برجام، اصلاح بند غروب تحریم ها (طولانی شدن مدت زمان لغو برای رفع تحریم ها) خواهد بود. همچنین تیم بایدن احتمالا بر حضور بیشتر کسانی بین المللی خود علاوه بر اعضای ۱+۵ از جمله عربستان، اسرائیل و سایر بازیگران خاورمیانه مانند امارات در مذاکرات تاکید خواهند ورزید. طبعاً، تمامی این پیش شرط ها، حداقل به معنای طولانی شدن مقدمات برگشت آمریکا به برجام و کاهش تحریم ها خواهد بود.

دکتر داود منظور
Alborz.payam@gmail.com